

UJVIDÉKI HIRLAP

Az Ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 koronára, fél évre 6 koronára, negyed évre 3 koronára.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

Feloldás szerkesztő: MAJOR JÓZSEF
Társaság elnöke: DR. KONIGSTADLER OTTÓ.

Negyvenöt napi

élelmiszerkészletről kell minden lakosnak gondoskodnia, aki a cs. és kir. petrovaradin-ujvidéki várparancsnokság területén lakik. Így szól az a hirdetmény, amelyet a petrovaradin várparancsnokság a két testvérváros lakossága élelmiszer-szükségletének gondoskodása tárgyában ma kiadott és amely bölcs előrelátást mutat és a két város lakóinak érdekében jövőbe látó okos intézkedést tartalmaz.

A nagy Napoleon megmondotta már, hogy nemzeteket nem lehet szívvél, csak ésszel kormányozni.

Meglehet, hogy mikor a hirdetmény a két város lakosságának tudomására jut, a gyengébb lelkűek és akiknek idegzetét a háború izgalmai megörölték, közeli veszély árnyékát látják a hirdetményben előrevetve, de sietünk őket megnyugtanni, itt *semiféle veszedelemről, fenyegető bajról szó nincs*, ez pusztán egy katonai intézkedés, amelyet akkor kell fogadtatni, amikor még az égboltozatot egyetlen felhő sincs, vagy veszély lehetőségéről még szó sincsen, de amelyet csak normális viszonyok közt lehet eredményesen keresztülvinni és minden, — bár kizártnak látszó, — lehetőséggel szemben, a lakosság élelmiszerellátását biztosíthatja.

Amikor velünk szemben az egész világot fegyverben látjuk, amint fogcsikorgatva törnek megrentásunkra és látjuk, hogy az angol flotta kalózmódjára megállít a nyílt tengeren minden hajót, nehogy a semleges országok lakossága és a szövetségesek hadiszolgálatot nem teljesítő férfiainak, asszonyainak, leányainak és gyermekeinek élelmiszerrel vihesseken és ezzel a harcban ném állókat is kiéheztesse, — elsőrendű kötelessége a hadvezetésnek, hogy bölcs intézkedésekkel gondoskodjon azokról a hadban nem állókról, akik más eszközökkel, ha nem is fegyverrel, de pénzzel, buzdítással, lelkesítéssel veszik ki a maguk háborús részét.

Ne magyarázzon tehát senki a

petrovaradin várparancsnokság hirdetményébe mást bele, mint ami benne van.

Okosság, jóakaratu gondoskodás, előrelátás iratták a parancsnoksággal a hirdetményt. És ha ez a gond is el van vetve, akkor derék, hős harcosaink, akik a világtörténelem legszebb, legfelejthetlenebb lapjait írják karddal, puskával, ágyuval, ott lesznek a helyükön és a mi értük aggódó szeretetünk minden melegségétől buzdítva, lelkesítve, meg fognak birkózni a poklok kapuival is.

Adja a magyarok istene, hogy ez az intézkedés is csak okos előrelátás maradjon és egy szem legyen ahhoz a lánchoz, amely ellenségeinket összeroppantja, megfojtja.

Negyvenöt napi élelmiszerellátás.

A cs. és kir. petrovaradin-ujvidéki várparancsnokság szombaton este a következő hirdetményt tette közzé:

Cs. és kir. petrovaradin-ujvidéki várparancsnokság.

1329. szám. v.o. 1915.

Hirdetmény.

Habár a mostani helyzet a lakosoknak aggodalomra okot nem szolgáltat, a várparancsnokság mégis szükségét látja annak, hogy a lakosok érdekeit megőrizd, megtegye mindami intézkedéseket, melyek egy esetleg beállható élelmihiány elejét veszik.

A várparancsnokság a vár körletben lakosok élelmiszeréről a katonai szabályzat rendelkezései szerint csak korlátozott határokon belül gondoskodhatik, miért is a lakosok kötelesek 45 napra szükséges élelmiszert beszerezni, ha csak az élelmiszerellátásról való gondoskodást a községi hatóság át nem veszi.

Az élelmiszer készlet legkevesebb 1915. évi február hó 15-ig legyen összegyűjtve. Ezen készletnek fogyasztása csak mindenkori azonnali pótlás mellett történhetik.

E rendeletet foganatosításáról egy házlór-háza menő bizottság fog meggyőződni.

Amennyiben a vár veszélyeztetésének foka ezt megkívánná, a várparancsnokság mindazon

polgári egyéneket, akik ezen rendelkezéset nem tették, a vár területéről kiltlja.

Az élelmiszerkészlet beszerzésének kötelezettsége alól csak azok a lakosok menthetők fel, akik az egészségügyi szolgálatban eredményesen tevékenyek, vagy építkezéseknél előnyösen alkalmazhatók. Ezek és családtagjaik egyes élelmicikkeket a vár készleteiből vásárolhatnak.

Az említett szolgálatokra való jelentkezések a községi hatóságnál eszközölndők.

Petrovaradin, 1915. évi január hó 30-án.

Grzywinski s. k.,

cs. és kir. vezérőrnagy, várparancsnok.

*

Grzywinski Szaniszló vezérőrnagy, petrovaradin várparancsnok a közönség megnyugtatóására a hirdetményt a következő kommunikében magyarázza meg.

Cs. és kir. petrovaradin-ujvidéki várparancsnokság.

A lakosság élelmezése.

A várparancsnokság falragaszokon felszólította a lakosságot, hogy szerezze be folyó évi február hó 15-ig a 45 napra szükséges élelmiszert.

Ugyan már a hirdetmény első mondata is reámutat arra, hogy veszély nem fenyeget, mégis szükségesnek tartom a lakosságot ezen az uton is megnyugtanni.

Az utolsó hetekben láttuk, hogy különböző élelmi cikkben mily nagy hiány mutatkozott Ujvidéken s ha nem segítettünk volna hamar, esetleg egyik-másik cikk teljesen el is fogyott volna.

Az élelmiszerellátásnak tenni és a szükséges élelmiszert idejekorán összehordani, nehogy az élelmiszer hiány okozzon bajt.

Legyenek meggyőződve arról, hogy a várparancsnokság eme intézkedése kizárólag a lakosság érdekeinek megővésére szolgál.

Grzywinski s. k.

cs. és kir. vezérőrnagy, várparancsnok.

Az amerikai ajándékok.

A háborús országok hadbavonultjainak gyermekei részére külön hajók hozták át az óvilágba az amerikai gyerekek ajándékait, amelyeket felosztottak az egyes országok között.

Magyarországra is eljutott egy ilyen hajórakomány: figyelmes és ötletes amerikaiak megható és kedves ajándékaival.

Ujvidék is kapott néhány ládát a küldeményből, melyet a főispáni

hivatal, szem előtt tartva az ajándékozók intencióit, egy-két napon belül fog szétosztani. Természetesen legelső sorban azok a gyerekek részesülnek az ajándékokban, akiknek apjuk a haza védelmében halt hősi halált és azután kerül sor azokra, akiknek apjuk, hozzátartozójuk él, de hadbavonult.

Azt a sok apró, de közte sok értékes ajándékot a városháza kis tanácstermében csomagolták ki, sorszámozták és készítették elő a szétosztásra.

Vannak köztük babaharisnyák, néger babák, babaágycskák, festékszékény, fehérnemű, építő-kockák, társasjátékok, babák, takarók, kelmék, papíruhácskák, meleg téli szövetruhák, amerikai cipőcskék, kalapok, kis játékgongora, képes könyvek és sok mindenféle hasznos és szórakoztató figyelmesség, amelyek bizonyára nagy örömet fognak szerezni azoknak az apróságoknak, akiknek apjuk, hozzátartozójuk hónapok óta hadba van vonulva.

Némelyik ajándék az amerikai apróság névjegye is ott van:

Mary Lumpkin Charlotte
Newyork.

Egy másikon:

Miss Jessie Rangen
Wassav. Ind. 112. N. Sherman st.

A kis amerikai yankek és missek sok örömet szereznek ezekkel az ajándékokkal a mi háborús országunk hadbavonult katonái — apjukért imádkozó gyermekeinek.

Hősök halála

az ujvidéki kórházakban.

Sajnálattel méltóan tekintélyesen nagy már azoknak a száma, akik a harctéren szerzett járványos betegséggel jöttek az ujvidéki kórházakba és itt meghaltak.

Mindennap dőcög a temető felé egy sötét halottas kocsi. Volt olyan fekete nap is, amikor huszat temettek. Egy szakasz katona halad a kocsi után és a koporsót az örök halhatatlanság glóriája ragyogja be.

A szomorú menetet jószerű emberek kísérik, kik soha sem látták a koporsó hideg halottját, de benne a hazájáért hősi halált halt vitéz harcosoknak adják meg a végtiszességét.

Az Ujvidéki Hirlap ezentul közfelfogja tenni azoknak a hősöknek neveit, kik a harctéren

kapott sebeikbe, vagy betegségben Ujvidéken, — hazájukért áldozva fél életüket meghaltak.

Ujvidéken január 24-e óta a következő katonák haltak meg: Lisonek Ferenc 23/8 Kriegs Bt. Nedaklevice, Haiduk Bohumil 2. utászrezd Vesorobich, Slama Benő 4. tüzérezd Czegléd, Sinz Konrád 14/1. hegyi tüz. e. Düringen, Peterfai József 2/2 táb. tüz. e. Szomod. Starek Lajos 52/10 gy. e. Mácso. Jäger József 52/II. gy. e. Tormás, Csik Mátyas 321 sz. civ. munkás Szabadka, Benkovics József 25/7 népfélk. Novimatro, Weber Richard 10/1 vartüz. e. Angern, Svecet János 30/2 táb. tüz. e. Bükkfalva, Hauck Henrik 1/3 népf. Szederkény, Glocknitzer Verenz 5/3. hídász z. alj Enserdorff, Zimmermann József 4/93. népfk. z. alj Obertham, Jávorszky Mihály 4/10. népfk. e. Vedród.

Pénz helyett — „spécia”.

— Furfangos család. —

Annak idején röviden megemlékezünk *Tyeremov* Sándor ujvidéki lakós furfangos családi kísérletéről, amely bűnügyben hosszas eljárás után most mondta ki a bír. Kuria az utolsó szót,

Még 1912. évben történt, hogy Kacsor József földmives elment egy ujvidéki ügyvédhez, hogy szerezzék neki 400 korona kölcsönt. Az ügyvéd a kérést megtagadta, mire Kacsor az utcán járkálva találkozott *Tyeremov* Sándorral, akit azelőtt sohasem ismert. Ez megszólította őt, hogy mi járatban van. Kacsor őszintén elmondta neki, hogy pénzre van szüksége és sehol sem tud találni. Erre *Tyeremov* elhívta őt a lakására azzal, hogy ő fog neki kölcsönt szerezni.

Tyeremov erre elővett egy nyomtatványt, abba beirt 400 koronát és ezt Kacsor mit sem sejtve aláírta. Aláírás után a nyomtatványt *Tyeremov* szó nélkül zsebre vágta.

Kacsor egy darabig szóltalanul várakozott s midőn látta, hogy *Tyeremov* csak nem mozdul, kérte a pénzt.

Tyeremov erre nevetve válaszolt:

— Pénz? .. Micsoda pénz? ..
— Hát amit aláírtam.
— Ja barátom, te nem kapsz pénzt tölem kölcsön, mert én azzal nem foglalkozom, te 400 koronáért esszenciát rendeltél pálinka készítéshez, credj szépen háza, majd megkapod a „spéciát”.

Kacsor ez ellen tiltakozott és visszakérte az írást, de hiába. Leérve az utcára ott találkozott *Bacsik* Istvánnal, akinek elpanaszolta a dolgot és kérte őt, jöjjön fel vele *Tyeremov*-hoz. *Bacsik* eleget tett a kérésnek, felment Kacsorral és most már ketten felszólították *Tyeremov*-ot, hogy adja ki az írást; ez azonban az ajtón kitaszkolta őket mondván, hogy Kacsor esszencia-rendelést írt alá és az árut meg is fogja kapni.

Kacsor erre elment nyomban a rendőrséghez és feljelentette az esetet. *Vészi* Elek tb. főkapitány nyomban el is küldött *Tyeremov*-ért, de helyette a fia *Tyeremov* Dragomir ügyvédjelölt jelent meg és előadta, hogy az apja nem jöhet, mert ittas.

A nyomozás lefolytatása után az ügyészség vádat emelt *Tyeremov* Sándor ellen, aki az eset megtörténte után negyed napra az ujvidéki járásbírósnál már

be is perelte Kacsort 450 korona erejéig. Négyszáz koronát az árúért és 50 koronát azért, mert kitanította „a vevőjét”, hogy kell az esszenciából pálinkát készíteni.

Az ujvidéki törvényszék *Tyeremov* Sándort egy havi fogházra, egy évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

Tyeremov az ítéletben nem nyugodott meg, hanem „ártatlansága” tudatában a bűnösség kimondása miatt felmentést kérelmezett. A szegedi ítéletábla azonban a törvényszék ítéletét helybenhagyta. *Tyeremov* természetesen ez ellen is semmisségi panaszt jelentett be, mire a Kuria az ítéleteket feloldotta és újabb tárgyalást rendelt el.

Az azonban ez sem segített. Az ujvidéki törvényszék a tárgyalás megismétlése után megint egy havi fogházra, egy évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte.

Tyeremov újból felebbezett, azonban a tábla az ítéletet helybenhagyta. Most aztán a Kuria *Tyeremov*-nak a táblai ítélet ellen bejelentett semmisségi panaszát elutasította és így a törvényszék ítélete jogerőssé vált.

Ujvidék közegészségügye.

Január 27-én gyanus betegedés, pozitív eset vagy halálozás nem fordult elő. Eddig pozitív 184, meghalt 95, gyógyult 33, ápolás alatt áll 56.

Janár 28-án egy gyausus megbetegedés, pozitív eset, halálozás, nincsen. Tegnap létszám változatlan.

Január 29-én 2 katona és egy nő betegedett meg gyanus körülmények között, pozitív eset nincs, meghalt a gyanuval beszállított nő. Ápolás áll 56 beteg.

HIREK.

Akinek az aranypénz nem kell.

Csudás, eddig nem sejtett erőket vet felszínre a háború. Apró, meglehetősen történetek játszódnak le a mai véres időkben, melyek jobban jellemzik népünk magas erkölcsi értékét, mint száz tudós ezer kötetnyi néprajzi műve.

Hadd jegyezzünk fel egyet mi is. Az aranyimadás nagy a békeidőben is, de hihető-e, hogy mostanában, amikor majd az egész világ hajba kapott, olyan ember is él, akinek az aranypénz nem, csak a papírbankó kell?

Pedig van ilyen is. Nem is lakik messze tőlünk, ott él a csajkások földjén. Öreg szerb paraszt az illető, akinek két fia s egyik veje jelenleg a „császárszár kenyérét eszi.”

A dolog a szerbiai visszavonulásunk idején történt. Az egyik csajkás községben, — abban, a melyben a mi öreg parasztunk él, — nagy ijedség támadt s volt bizony nem egy olyan bolond fejű, aki azt hitte, hogy a mi papírpénzünk értékéből sokat veszített. A legtöbb megjéjdt aranypénzt sietett vásárolni s lelketlen üzerek kihalásáig alaposan a

kishitűek oktondiságát: hallatlan ázsziót számítottak fel. (Amit egyébként okosan tettek, mert az ilyenek megérdemlik, hogy hazafiatalan és buta eljárásukért megfizessenek.)

Mindenki, a ki csak tehette, vásárolt aranyat és nézte irgylakde a mi öreg parasztunkat. Mert neki bizony volt vagy 800 korona aranypénze, a mit évek alatt gyűjtött össze, hogy abból egyetlen hajadon leányának „dukata”-sорт készítsenek.

Az öreg az emberek nagy ijedségén bölcs mosollyal mulatott.

— Hja, könnyű neked, mert a ládafiókódban van arany, mondták neki a szomszédjai.

— Ma még van, felelé röviden. — Miért csak ma, és holnap nem?

— Mert holnap bemegegyek Ujvidékre és beváltom az utolsó darabig — papírpénzre. És hogy még jobban csodálkozzatok, arra a pénzre váltom be, melytől legjobban fáztok: csupa két koronás bankóra.

Az emberek nagyot néztek, s hangosan megállapították, hogy az öreg megbolondult.

— Nem vagyok bolond, felelé az öreg ritka bölcseséggel. A kinek odaadom a gyermekeimet, arra rábizom nyugodt lelkiismerettel a pénzeszkömet is. Aztán meg, ha mi csajkások, a kik mindig jó katonák voltunk, a magyarokkal, németekkel s országnak más népeivel egyetértően hadakozunk küllenséggel — hát van földi hatalom, mely a mi hadseregünket leverhetné?

Másnap bejött az öreg Ujvidékre és a 800 korona aranyat beváltotta csupa két koronás papírpénzre.

Ilyen az igazi csajkás szerb paraszt!

Az iskolák megnyitása. Az összes iskolák, a mint már közöltük, február elsején megnyílnak. *Payerle* Nándor ez ügyben szerda este 6 órakor értekezletet tartott az iskolaigazgatókkal, a kik is megegyeztek abban, hogy a főgimnázium déltőlönként az összes tanteremben, a polgári leányiskola délutánonként a földszinti és a polgári fiúiskola ugyanekkor az emlelt tantermekben tartja majd előadásait a belterti katolikus népiskolában. A felső kereskedelmi iskola előadásai az Osztrák Magyar Bank volt épületében lesznek. Évvél kapcsolatosan kapjuk az állami polgári leányiskola igazgatóságától a következő sorokat: Az állami polgári leányiskola növendékei ez uton értesítetnek, hogy az előadások február első napjaiban újból megkezdődnek. Hogy hol és pontosan mikor, arról a Henger-, Urbán- és Ábrahám-féle könyvkereskedés kirakataiban kitétt hirdetések fognak utbaigazítást adni.

Testvérek a hadifogságban. *Moga* Száva sertészhiláló, törvényhatósági bizottsági tag két fia vonult be a mozgósításkor mint egyéves önkéntes: *Vásza*, az orvosnövendék, az északi harcteret, *Szlávko*, az ügyvédjelölt a déli harcteret volt beosztva. A napokban jött meg a híre, hogy mindketten hadifogságba estek; *Vásza* az oroszok foglya a szibériai

riai Krasnojarskban, *Szlávko* mint montenegri hadifogoly Niksicben van.

A gazdasági bizottsága ülése. Csütörtök délután 5 órakor ülésezett dr. *Marcekovich* Imre főjegyző — helyettes alpolgármester elnöklete alatt a gazdasági bizottság, hogy tárgyalás alá vegye *László* Ferenc budapesti vállalkozó ajánlatát, melyet a nyilvános illemhelyekre tett. A bizottság azt javasolja a városi közgyűlésnek, hogy mielőtt e kérdésben döntenének, kérjenek be több cégtől ajánlatot, mert remélhető, hogy *László* Ferenc ajánlatánál olcsóbbat is kap a város. Egyelőre három nyilvános illemhely felállítása van tervbe véve, az egyik a Kossuth Lajos utcában a másik a II. Rákóczi Ferenc utcának gyümölcsiaci részében és a harmadik a sétaterén fog felállíttatni.

Hír Przemyslből. *Bognár* János dr. ezredorvos, aki a háború kitörése előtt több hónapon át Ujvidéken katonaoorvosi szolgálatot teljesített, *Häusler* Lajos ujvidéki szobrásznak, — az oroszok által körülzárt Przemyslből jellegzetes és a repülőpósta számára készült vékony sárga levelezőlapon, amely a 10617. számmal lett megjelölve és január 11-én kelt — a következőket írta: „szerezném látni a hatást, amit e repülőgép szállította lap kelt, midőn megviszi a hírt, hogy a talán halottnak hitt egykori lakójuknak még eszéágában sincs a másávilg kapuján átépni, inakk egészséges és jó évtágygyal fogyasztja a még mindig bőven asztalra kerülő ételeket, italokat. Valamelyik nap ittunk néhány palack ösréginek hazudott, de józika tokajit is. De hát majd egyszer szóval többet”.

Bognár dr. pár sornyí érdekes írásából mindenesetre azt a feleletre megnyugtató tudatot szerzhethjük, hogy az „orosz gyűrű”-vel bekerített Przemysl hős katonái jól vannak, eleség van bőven, sőt amint látható, még tokajira is bőven telik. Szóval hál’ Isten nincs különös ok aggodalomra.

Rohonyi Gyula Ujvidéken.

Rohonyi Gyula v. b. t. t., a boszniai — hercegovinai állami főszámvevőszék elnöke, szombat reggel a gyorsvonattal városunkba érkezett. *Rohonyi* Gyula — amint értesülünk, — egy hagyatéki ügyben tartózkodik városunkban, mely alkalmat arra is fel fogja használni, hogy Ujvidéken tevékenységének sok éven át való színterén több latogatást is tegyen.

Fehér napok. A legkülönfélébb járványoktól sujtott városunkban a január 27-e és 28-a voltak az első *fehér* napok, amikor a városi főorvosi hivatal bár a sablonos jelentéseknél szokásos hivatalos hangon, de bizonyára általa is őszintén érzett örömmel jelentette: „Január 27-én és 28-án gyanus betegedés, pozitív eset vagy halálozás nem fordult elő”. Reméljük, hogy ezentul csak fehér napokra kerül sor.

Uj járásorvos. *Purgly* Sándor, bácsmegyei főispán ujvidéki járásorvossá dr. *Kerekes Pál* lakócsai körorvost nevezte ki.

Megbüntetett bérkocsis. A rendőrfőkapitányság F. Kovács András bérkocsist, a ki részegen ült a bakra, botrányos részegség miatt 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

Elűtötte a tologép. Budisin Vladáné, Tomics Zsivóné és Radovics Mela karloveci lakosok gyalog uton Ujvidékre igyekeztek, hogy férjeiket meglátogassák. Csütörtök reggel a vaskapui állomásnál a sinek mentén haladtak, a mikor hátuk mögött egy tologép jött. A gép spólt, de az asszonyok nem figyeltek a jelre, a minék következtében Budisin Vladáné a gép elűtötte. Sérüléseivel, mely nem súlyos, a kórházba szállították. Tomics Zsivóné és Radovics Mela sértetlenek maradtak.

Élelmiszer-drágítók. A maximális árszabály 28 fillériben állapította meg a tej legmagasabb árát. Ennek dacára Röck Franciska újvidéki lakosnő 32 fillérré és Miklovics József dunagyalosi lakos 30 fillérré ársütötték a tejet. A rendőrkapitányság mindkettő ellen megindította a kihágási eljárást, és ennek folyamán Röck Franciskát, miután hasonló kihágás miatt már egyszer büntetve volt, 200 koronára, Miklovics Józsefet 10 koronára ítélte el. Mindketten megfeleltek az ítéletet.

Rekvirálási nehézségek. (Alalando rovat.) Minden lepergő nap újabb nehézségeket teremt a rekvirálás göröngyös útja elé. Az Országos Gazdasági Bizottság tudvalevőleg elrendelte, hogy Magyarország egész gabonakészlete feltárássá és a bizottság részére foglaltassék le. Ez az intézkedés ellentétben áll a belügyminiszter azon rendeletével, mely minisztertanács engedélyével Ujvidék részére Ujvidéki és a délbácskai járásokban a rekvirálást megengedi. Ezen ellentétes intézkedések kiegyenlítése ügyében Profuma Béla alpolgármester pénteken egy a belügyminiszteriumban, mint Cillányi földművelési miniszternél is eljárás és mindenütt azt a biztató megnyugvást kapta, hogy Ujvidék élelmiszerhiányától sűrűn gondoskodva lesz.

Halálozások. Beliczay Gyula a helybeli M.A.V. osztálymérnökségének mérnöke néhány napig tartó betegség után 39 éves korában, házaságának 3. évben elhunyt. — Sztójánovics Szevtózar volt újvidéki nagykereskedő, aki néhány évig a helybeli gör. kel. egyházközség elnöke volt, csütörtökön meghalt.

50 : 50%. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint legközelebb a lisztkeverés aránya országosan oly módon lesz megváltoztatva, hogy egy métermázs lisztből legalább 50% tengeriből örölt liszt lesz keverve.

Királysértő adópénztáros. Az újvidéki kir. ügyészség királysértés miatt perbe fogta Kékity M. Péter, községi adópénztárost, akit egyidejűleg le is tartoztatott. Balaton Gyula löszolgabíró pedig a községnél viselt állásától függesztette fel.

Nem lesz friss péksütemény. Payerle Nándor rendőrfőkapitány lapunk más helyen közölt hirdményében megtiltotta a pékeknek az éjjeli sütést. Ezzel az a helyzet áll elő, hogy reggelként csak előző napi péksütemény lesz kapható és a napközben fogyasztásra kerülő kenyér is előző napról lesz, amiáltal a főkapitány a kenyérfogyasztásnak redukálását reméli, ami annál is inkább indokolt, mert Ujvidék minden lisztkészletnek hián van és ezen intézkedés megtétele fontos közérdeket képez.

Nyugdíjválasztmányi ülés. A vár. törvényhatósági bizottság nyugdíjválasztmányi péntek délelőtt 1/2 órákora a város háza kis tanácstermében tartott ülésen javaslatot fogadott el, hogy özv. Kugler Edénének, elhalt férje után nyugdíj állapítsák meg. Ezalkalommal igen szociális érzékre való elvi határozatot hozott, ami az a javaslatot tette meg a közgyűlésnek, hogy akinek nyugdíja kegydíjjal egészített ki, a kiegészítés olybá tekintessék, mintha az nyugdíj erejével bírna. Özv. Kugler Edéné járandósága eszerint évenként 547 koronát tesz ki. A választmány még Ninkov Lázár szállási rendőrt nyugdíjazta évi 910 koronával.

A megvadult tehén. Märer József újvidéki mészárosmester a napokban 300 koronáért tehenet vásárolt Bulkeszin; a tehén hazahajtását Meleg Mihály petróci hajcsárra bízta. A mikor a hajcsár a tehenel Petróc alá érkezett, a tehén megvadult s sehogy sem sikerült azt megfékezni. A hajcsár bejelentette ezt a körülményt Märer Józsefnek, ki azt a rendelkezést adta ki, hogy a tehenet le kell löni, ami meg is történt. A petróci előjáróság megengedte a tehén husának kimerését, s így a petróciek olcsó húshoz jutottak. De Märer József nem tudta a pénzt megkapni, a miért is Petróc községhez fordult s kérte pénzének Meleg Mihálytól való beszedését. Nagy csodálkozásra pénz helyett azt az értesítést kapta, hogy a tehenet nem Meleg Mihály, hanem Giled Gyula petróci mészáros mérte ki, a ki azonban nem hajlandó a kért 300 koronát, hanem csak kétszázat fizetni. Miután Märer József evel nem elégedett meg, az ügy panasz formájában a rendőrkapitányság elé került.

Alatalpan vád. Dimitrievics Iván újvidéki sörözőtűd egy haragosa feljelentette a mult hónapban, hogy még a mozgositás napjaiban a magyarság és a nemzeti színű zászlót gyalázta. Szerdán tárgyalta az esetet az újvidéki kir. törvényszék, mely dr. Szlezák Lajos határos védelme alapján a vádlottat jelteltette. A kir. ügyészség felebbzést jelentett be.

Az élelmiszeruzorsorások ellen. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy az immár felemelt maximális árszabás mellett is lelketlen élelmiszeruzorsorások az árszabásnál jóval magasabb árakat követelnek, de a vevők értelhetlen indolenciából feljelentéseket nem tesznek. A rendőrség felhívja a közönséget, hogy minden fillérnyi ártullopást haladéktalanul jelentsen be, mert az elrettentő példaadászhoz a büntetés nem fognak elmaradni és a visszaéléseknek meg kell szűnniök.

Verekedő szomszédok. Fejös András és Koleszár Mihály Dugovics-utcai lakosok régi haragosak. A mult szombaton újból összekulönböztek, mire Koleszár Mihály Fejös Andrást baltával fejen ütötte, Fejös meg Koleszárt a nála volt ásovál fejbe vágta. Mindkettő ellen megindult az eljárás.

Egy Franciaországban internált újvidéki urinő hazatekzése.

A hires és eddig a nyugati kultúra uttörőjeként szerepelt francia nemzet szégyenletes viselkedéséről, olthatalannak látszó bosszuszomjáról és felháborító brutalitásáról mondott el nekünk meglepő dolgokat egy újvidéki urihölgy, Klein Lipót dr. újvidéki orvos sógorinője: Sp. J. festőművész, aki évek hosszu sora óta Párisban élt és aki néhány napelőtt, hat hávi viszontagságos, gyötrelmes szenvedések után hazatekzett.

Sp. J. festőművész nő dühtől reszketve mondotta el azokat a brutalitásokat, amelyekben a nagy francia kulturnemzet részéről hónapokon át böven része volt.

A francia mozgositás előtti napon, augusztus 1-én Párisban már oly felfordulás volt, hogy mint magyarok talácsolásnak véltük, hogy fivéremmel a franciák fővárosát, hol nekem műtermem, fivéremnek a Grande Boulevard-on nagy üzlete volt, sietve elhagyjuk. Az utca képe hasonlított a francia forradalom napjaihoz. Százrezek és százrezek lázas izgalommal futottak az utcákon végig. A Boulevard-on két tábor ment össze egymással erejét, a háborúsártiak és az antimilitaristák. Borzalmas verekedés volt. Kocsi, autó nem volt kapható, még a rendes tarifa tizszereséért sem. Málhánk elszállítására pedig kellett kocsit. Egy két frankos utért fizettem a nagy nehezen előkerített autóért 30 frankot. Kimentem vele a lyoni pályaudvarra. Felsőzázere ember lökte ott egymást fel. Mindenki el akart utazni. Elveteszélyes volt a tolongás. Egy rendőrlém állt és durván azt kiáltja:

— Akinék a városi jegyirodából nincs előreváltott jegye, az nem utazhat, mert a pályaudvar nem adnak ki jegyeket.

ES HIÁBÉ VOLT MINDEN. A rendőrlém nem tudtunk átjutni. Visszatértem lakásomba újabb és újabb autókiadás ellenében. Ott már a ház mesterném fogadott, hogy a rendőrség megparancsolta, hogy minden idegen még aznap jelentkezzék. Elmentem a prefektúrára. Ott durván rámváltak:

— Miért nem utazott el?

Ha nincs vonat, amely elvinne, feleltem, de ha repülőgépet adnak, még azon is elmegyek.

— Az önök gordja, hogy elmenjenek. Itt nem maradhatnak. Nagy kinnal újabb 30 frkért autót kerítettünk és a Spanyolország felé induló vasutat montpáncny pályaudvarára mentünk, de ott ugyanigy jártunk, mint a lyoni pályaházban.

Autó már nem volt, amely visszavitt volna. Tejeskocsikon jötték elegendés urak és nők, mert a francia kocsis kiadta a jelszót, hogy aznap nem visz senkit kocsiján:

— Pas aujourd'hui... Gyalog cipeltem a málhákat, a metropolisig és az utolsó földalatti villamos kocsin, heringként préselve, málhánkon állva, hogy ezzel is kevesebb helyet foglaljak el, érkeztem meg a Boulevardra. Ott még dühögött a két ellentétes tömeg utcai harca.

— A' bas la guerre! Le a háboruval! zuggott végig százrezek ajkán.

Tolvajként surrantunk házunkba, nehogy málhánkról ránkismerjenek és meglincseljen a toporzékoló tömeg. A nép dühe a németek, osztrákok és magyarok ellen fordult. A külföldi kereskedők ablakait bezúrták, áruikat az utcára dobták, szétszórták és ellopták.

A' bas les bauges, — ahogy a németeket hívták.

— A' bas les barbars austro-bauges, ahogy minket szidták.

Álmatlan éjszaka után reggelre újra el akartunk utazni, de eredménytelenül. A pályaudvaron rettenetes látvány, apróságokat szoptató síró anyák, málhánkon háló gyerekek, éhezö emberek. Síralmas kép volt.

Egy német könyvelőt például háziaszonya, noha a lakbér hónapokra előre ki volt fizetve, nem engedte a lakásába:

— Egy baugé, be nem jön.

Kocsi után néztem, hogy hazavigyen. Nem találtam, mire egy francia urat kértem meg, hogy engedje át a kocsiját, amire ő hajlandó is volt. Amikor ezt az utca népe látta, megrohanta a kocsist és megakarta lincselni. Ha nem kiáltom oda a tajtékozó népek, hogy naturalizált francia vagyok, még agyonvert volna.

A rendőrséghez hívtak, hol egy ismerős tisztviselő adott tartózkodási igazolványt.

„Pendant la durée de la guerre.”

A háboru tartamára.

Bátyám megtartotta egész személyzetét, noha még a franciák is elküldték a személyzetüket. Sőt egyik női alkalmazottja részére kosztot is adtak, mert anyja beteg. Ép a kosztot küldtem az anyjának, amikor rendőrlém jött és azt mondta, azonnal el kell hagynunk Párizst.

A női alkalmazott sirva szölt oda a rendőrnök:

— Ha ilyen jó embereket elvisznek, akkor szégyelem, hogy francia vagyok.

A rendőrségen elszedték az engedélyt és csak 8 napra érvénynyel bíró adtak ki. Egyben megparancsolták, menjek az austerlici pályaudvarra és érdeklődjem, mikor megy a toloncvonat, azzal kell elutaznom. A vasuton rámváltak, de felvilágosítást nem adtak.

— Mondja a királyának, vessen véget a háborúnak.

Vonat nem volt, hazamentem. Így ment ez naponta. Ujra becélták, miért nem utazom el. Adtak utolsó 10 napi meghosszabbítást. Közben volt egy toloncvonat, de én erről csak elkésvé tudtam. Behívtak és rámparancsoltak, hogy saját pénzemen menjek bárhova, hol nincs erődítés.

Volt Heniontól protegáló levelem. De mert Henion két nappal előbb megbukott, a levelet olvasatlanul eldobták.

Szeptember 5-én le akartak tartóztatni és a Depot-ba csukni, hol apacsok vannak. Nagy könyörgésre elutazhattam. A 2 órai utat d. u. 2-től éjjel 4 óráig tettem meg.

Egy kis városba mentünk, Párizs szomszédságába. Rémes szobát kaptunk és amellet éhezünk. Leveleinket visszatartották. Spionnak néztek bennünket. Fivérem pár nap mulva a Corderiebe Grandvillebe vitték, hol szegény ma is internálva van és rémes állapotban lehet, amit levelei egyes titkos jelzései elárulnak. Leveleit így kell végeznie:

— Imádkozom a francia fegyverek diadaláért.

Különbben nem engedik át a cenzurán.

Kérvényt adtunk be az amerikai nagykövét utján a francia kormányhoz, hogy hazajöhessenek. Végre dec. 16-án megjött az engedély. Utazhattam.

„A francia kormány megengedi, hogy ez az idegen nő saját költségén hazautazhat.”

Egy francia orvos a franciák durvaságát is tullicitálta. Mikor bizonyítványt kértem, hogy ne szállítsanak valahova az ország belsejébe, durván rákiabált.

Egy francia ápolónő láttam, aki forró tejet öntött egy német sebesült katona arcába, mert nem akarta a tejet előbb meginni, míg az ápolónő meg nem kóstolja.

Szóval nem mi vagyunk a barbárok.

A francia Miroire érdekes képeket közölt, hogy miképp temetik a németek a franciákat.

Elől francia bajtársaik, díszes temetés, négylovas halottaskocsi, zene, utána német díszszázad, a mi csak nemes ellenfélnek járna ki.

És én láttam gyaloglatlan fakoporsókban magányos kocsin kíséret nélkül kivinni a német és a mi esetleg hőseinket, amint befördítették a megásott gödrökbe. Fejfájuk kis lécekből szegezett kereszt. És ceruzával rá volt írva a nevük. Az eső minden nap egy betűt mosott le róluk... Láttam 30 internált német nevelőnőt, durva szuronys bakák közt, akik lökdösték, szidalmazták őket.

Egy algiri turco két félvilági nővel jött abba a vendéglőbe, ahol étkeztünk. Észrevetiek bennünk és inzultáltak.

— Espion, züggöt végig a termén.

— Leharapom az orrát annak a németnek, akivel a harctéren találkozom, — fejezte ki a genfi konvenció szem előtti tartásával a jeles algiri-entente szövetséges.

Egy ilyen turcoról mondották szavahihető francia ismerőseim, hogy kosarakban levágot német fejeket vitt haza megmutatni, milyen haditettét vitt végbe. Egy másik turco 19 pár levágot fület fűzött fel és fejezte vele 19 német megcsönkítését.

— Ezek a francia kulturnemzet szövetségesei.

Négy nap, négy éjjel jöttem haza, Bellegardeon, Genfen, Svájcon át. Itthon Budapesten a német főkonzul jegyzőkönyvet vett fel tapasztalataimról, mely egy lap a francia-angol-orosz-szerb ellenségeink szegényletes barbárismusát tárgyaló történetben.

Azok, akik ellenfeleik sirján a halottakat átkozzák, akik halottakat csonkítanak, nőket inzultálnak, polgári internáltakat kifosztanak és kizsárolnak, azok nem egy kulturnemzet katonái, azok egy bosszút szomjazó, igaz mivoltukat mutató barbár nácói.

Ugy gyűlölni, mint a francia, senki a világon nem tud.

Ítélet.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 1915. évi január hó 11-én 29906-XII. fő- 2. ú. o. 1914. sz. alatt kelt és a sz. kir. város tanácsához Ujvidékre intézett harmadfokú ítéletének másolata.

A város tanácsának mult évi június hó 20-án 142/914. kih. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett azt a másodfokú ítéletét, mellyel a szab. kir. város rendőrkapitánya 1619 kih. 914. számú elsőfokú ítéletét megváltoztatva, Józics Gáborné ujvidéki lakost hamisított tejnek forgalomba hozatala által elkövetett kihágásért az 1895. évi XLVI. t.-c. 3. §-nak c) pontja alapján a kih. btk. 21. §-nak alkalmazásával 60 K pénzbüntetésre és további 60 K, azaz: behajthatatlanság esetén összesen 6 napi elzárással helyettesítendő 120 K pénzbüntetésre ítélte és a felmerült 8 K vegyvizsgálati díj megtérítésére kötelezte és elrendelte, hogy a jogerős ítélet marasztalt költségén egy ízben az Ujvidéki Hírlap című ottani lapban közzététecsék, marasztalt félnek felebbezése folytán felülbírálat alá vettem és ennek eredményéhez képest következőleg

í t é l t e m

Az ítéletet helyes indokainál fogva helybenhagyom.

Idézett jelentése mellékleteit idezártan visszaküldöm azzal, hogy jelen ítéletemről az érdekeltek értesítendők.

A miniszter rendeletéből:

dr. Szomjas Lajos s. k.
miniszteri tanácsos.

A másolat hitelül:

(Olvashatlan aláírás)
s. hiv. igazgató.

Nyilt-tér.*

Köszönetnyilvánítás.

Tisztelettel értesítom Ujvidék és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai napon a Grand szálloda vezetésétől megváltam és ezután fejezem ki hálás köszönetemet az eddigi szives pártfogásért és kérem szives jóindulatát utódaimra is átruházni. Teljes tisztelettel

Kovács József
szállodás.

*Az e rovat alatt közöltéckert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

24. szám
eln. 1915.

Hirdetmény.

A folyó évi január hó 23-án 19/eln. 1915. szám alatt a legszükségesebb emberi és állati élelmicikkek legmagasabb árának megállapítása céljából kibocsátott hirdetmény kiegészítésekép a következőkben rendelem el.

A hirdetmény 44. és 45. folyó száma alatt buza és rozskorpa árát a hirdetményben megállapított 16 korona helyett 20 koronában állapítom meg.

A hirdetményben megállapított többi élelmicikk árak változatlanul fennmaradnak.

Nyomatékosan figyelmeztetem ez úttal a város közönséget, hogy az illetékes közigazgatási hatóságok fokozott figyelmet fognak fordítani a hirdetményben felsorolt élelmi cikkek árának pontos betartása érdekében és hogy a legszigorúbban fognak megtozolni minden olyan cselekményt, mely a város lakossága élelmizésének biztosítása és a vásárló polgárság érdekeinek megóvása céljából kibocsátott hirdetménynek bármilyen irányú kijátszására fog irányulni.

Ujvidék szab. kir. város polgármestere, 1915. január 28-án.

Dr. utr. Marczevovich Imre s. k.
vár. főjegyző
II-od alpolgármester.

644. szám.

kapt. 1915.

Hirdetmény.

Sajnosan tapasztalom, hogy a mai súlyos viszonyok dacára sokan még mindig nem takarékoskodnak eléggé a lisztel, kenyérral és péksüteménnyel.

Ezen okokból: 1.) Megtiltom a pékeknek, hogy éjelen át süszenek. Sütni csak reggel 6 óra és esti 10 óra között szabad akként, hogy a reggelizés szükséges sütemény és a napközben fogyasztásra kerülő kenyér egyaránt előtte való nap legyen már kisütve; aznap készült süteményt vagy kenyeret árusítani, nem szabad minek folytán bizonyára kisebb mennyiség fog fogyni ezen cikkek közül s a készletek tovább fognak tartani.

2.) Megtiltom a pékeknek, hogy 0-ás lisztből kiflinél s zsemlyénél egyebet süszenek; tejeskenyér, kuglóf, fehércipő stb. sütése szigoruan tilos.

3.) Megtiltom a pékeknek s egyéb sütőknek, hogy a magánosok által hozott olyan tészta, amely nincs a törvényesen előírt leveles lisztből készült, bárki részére is kisütsenek.

Aki rendelkezéseim ellen vét szigoruan fog büntettetni.

UJVIDÉK, szab. kir. város rendőrőfkapitányi hivatala.
1915. évi január hó 29-án.

Payerle s. k.
főkapitány.

Méz!

Saját termésű akác- és hársvirág-méz kapható nagyban és kicsinyben

MUDROCH ANDRÁS
méhészetében

UJVIDÉK, Galamb-utca 8. sz.

Lepesméz (szűzsejt) ke-
retekben és boxekben
szintén kaphatók. 3-2

**Mindenféle külföldi
arany- és papírpénzt
bevált**

Vig és Katona
bankháza Ujvidéken,
Kossuth Lajos-utca 46.
10-1

Árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhé-
szem, miszerint Schiff Ábrahám
ujvidéki kereskedőcég ügyfelem
által Zeiger és Schönfeld buda-
pesti gyümölcsnagykereskedő
cégtől 32 korona métermázsán-
kénti egységárban megvett 10.000
kilogramm (204 zsák) vöröshagyma
Szlávy János ujvidéki kir.
közjegyző ur közbenjötté mellett,
1915. évi február hó 1-én délután
3 órakor megnevezett ügyfelemnek
a Temerini u. 12 szám
alatti raktárhelyiségében, készpénz-
fizetés ellenében a legtöbbet
ígérőnek és esetleg a kikialtási
áron alul is, a K. T. 347 §-a
értelmében és Zeiger és Schön-
feld eladó cég kárára és veszélye-
re, nyilvános árverésen el fog
adni. Az áru a vevő által a helyszí-
neről 24 óra alatt elszállítandó
és bánatpénzül 200 korona
tenendő le az eljáró kir. köz-
jegyző ur kezébe. Kikialtási ár
métermázsánként 32 korona.

Dr. Géza Imre ujvidéki ügyvéd.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága és felügyelő-bizottsága, valamint tisztviselő és orvosi kara mélyen megismerodott szívvel jelenti, hogy

FÜLÖP LAJOS

az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár számtisztje, a 68-ik gyalogezred bator katonája

hazája és királya igazáért küzdve, a déli harctéren ellenséges golyótól találva élete 26-ik évében hősi halált halt.

A pénztár odaadó buzgalmu, példás köteleesség-tudásu tisztviselőjét, a tisztviselő kar szeretett jó kar-társát és barátját büszke fájdalommal gyászolja, emlékét kegyelettel őrizi meg.

A harctérnek szive vérevel megszentelt földjében elhantolt teteme nyugodjék bé-
kében.

Ő és sok ezer hősi halált halt bajtársa szerény sirlalmán fakadজন sokat szenvedett hazánk győzelmű virága.

Ujvidéken, 1915. évi január hó 26-án.